

папери України. 2006. № 21 (413). С. 8-12.

2. Шутов М. І. Державний фінансовий контроль в Україні (теорія та практика) : Монографія. Одеса: Юридична література, 2004. 136 с.

Черниш Олена Анатоліївна,

студент 1-КМ-2Р курсу заочної форми навчання
Вінницького відділення ННІЗДН Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри економічної
безпеки та фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент **Андрущенко Ігор Григорович**

МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Анотація. Тези присвячені побудові системи контролю фінансового ринку України. Розкриваються окремі моделі організації контролю фінансової сфери економіки. Висвітлено окремі характеристики англосаксонської та континентальної системи права.

Ключові слова: Фінансова сфера, система контролю, ринок, система права.

Summary. Theses are devoted to the construction of the control system of the financial market of Ukraine. Some models of the organization of control of the financial sphere of the economy are revealed. Some characteristics of the Anglo-Saxon and continental legal system are highlighted.

Keywords: Financial sphere, control system, market, legal system.

Узагальнений аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що побудова системи контролю фінансового ринку та ефективність її функціонування значною мірою залежать від суспільно-політичного правління та устрою певної країни, в зв'язку з чим існує потреба дослідження їх досвіду. Однак пряме копіювання відповідної зарубіжної моделі може не лише не принести користі, а навпаки, зашкодити реформуванню системи контролю в Україні. Тому найдоцільнішим є звернення до надбань розвинених країн та виокремлення в їх складі кількох провідних типів, суспільний лад яких є найбільш близьким до

існуючого в Україні.

У світовій практиці в даний час простежуються дві провідні моделі організації контролю фінансової сфери економіки, що зумовлені особливостями побудови правових систем зарубіжних країн [1, с. 192].

У країнах з англосаксонською системою права та правовими системами, що тяжіють до неї (США, Великобританія, Канада, Австралія, Ізраїль, Індія, Малайзія, Таїланд та інші), домінує монархічна структура. Тому в цих країнах з метою здійснення контролю створені ієрархічно організовані структури під керівництвом президента (прем'єр-міністра) чи генерального аудитора, які обираються прямими виборами або призначаються шляхом узгодження законодавчим органом та вищою посадовою особою виконавчої влади і далі самостійно визначають структуру та призначають персонал установи [2, с. 18].

Що стосується країн континентальної системи права, які мають більш глибокі історичні традиції в організації контролю, то вони пішли дещо іншим шляхом. У Німеччині, Франції, Італії та інших європейських країнах контрольні функції покладені на утворені вищими органами влади рахункові палати, які в той же час є незалежними у внутрішніх та зовнішніх питаннях їх діяльності. Вони побудовані за колегіальним принципом, для якого характерна децентралізація прийняття рішень та наявність спеціальних органів, уповноважених приймати ці рішення більшістю голосів.

У багатьох розвинених країн, які за схемою, що в демократичному світі вважається класичною, структуровані на сфери державної влади, місцевого самоврядування та громадянського суспільства, а державна влада – розподілена на законодавчу, виконавчу та судову, типовим є наявність кількох контролюючих інституцій, що входять до цих сфер, розподіл між ними контрольних повноважень, організація взаємодії тощо. У той же час цілковитої аналогії системи контролю принаймні у двох або більше країнах немає, оскільки їх контролюючі органи формувалися впродовж кількох десятиліть під впливом певних традицій в конкретних історичних умовах [3, с. 307].

Список використаних джерел

1. Зимин А. И. Инвестиции: вопросы и ответы. Карт-Бланш. 2006. 256 с.
2. Левченко З. Увагу фінансовим ринкам. Цінні папери України. 2006. № 29 (421). С. 16–20.
3. Аникин А. Н. История финансовых потрясений. Российский кризис в свете мирового опыта. 2-е изд. доп. и перераб. М. : ЗАО “Олимп-Бизнес”, 2004. 448 с.